

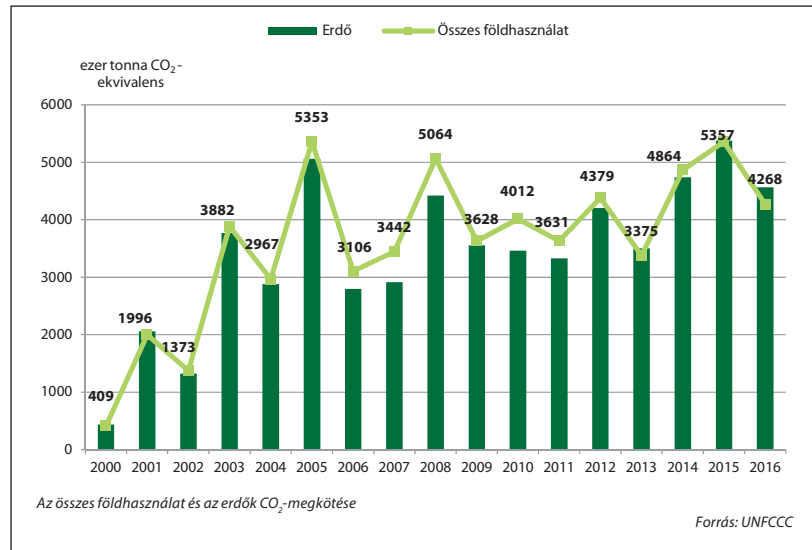
F.1.4. Az erdőterületek szén-dioxid-megkötése

Az eddigiekben azt hangsúlyoztuk, hogy elsősorban az üvegházhatású gázok emissziójának csökkentésére kell nemzeti szinten törekednünk. Mivel egyértelmű, hogy a globális éghajlatváltozás legfőbb oka az emberi eredetű többlet-CO₂-kibocsátás, így az is nyilvánvaló, hogy ez ellen csupán két dolgot tehetünk, és ezek egyaránt fontosak. Egyrészt minden területen megvizsgáljuk a CO₂-emisszió csökkentésének lehetőségeit, és megfelelő programokat dolgozunk ki ennek megvalósítására, másrészt igyekszünk javítani a légkörben lévő CO₂ megkötését, onnan történő „kivonását”. Ennek bizonyítottan leghatékonyabb és legtermészetesebb módját a zöld növények szolgáltatják,

hiszen a fotoszintézis során a levegő szén-dioxidjából alakítják ki saját anyagaikat, vagyis értékes biomasszát termelnek. Ezen biomassza tekintetében gyakorlatilag ugyanolyan gazdálkodást kell folytatnunk, mint például a vizeink esetében, vagyis fenn kell tartanunk és lehetőleg bővítenünk egy „statikus” növényzetmennyiséget, amely a fosszilis energia-hordozók által a légkörbe juttatott CO₂ megkötését végzi. Ezenfelül rendelkezhetünk egy „megújuló” mennyiség felett, amely karbonsemleges és főként megújuló energiaforrásként újra és újra felhasználható. A korszerű erdőgazdálkodás ezt a két kategóriát általában egymástól nem elválasztva kezeli, az erdőkből kivágható fa mennyiségét azok fenntartható életkörülményei határozzák meg. Ezek mellett azonban már megjelentek az „energia-növények”, olyan intenzíven termeszthető fajokkal, amelyek esetében rövid idő alatt igen nagy mennyiségű biomassza-produkció érhető el igénytelen körülmények között is.

Korunk tudományos-technikai fejlettségének szintjén természetesen elképzelhető, hogy a légkörben lévő nemkívánatos CO₂-többletet mesterséges úton kössük meg valamilyen ipari technológia alkalmazásával. Ha azonban számításba vesszük ennek nyersanyag- és energiaigényét, nyilvánvalóvá válik, hogy ezen az úton nem érdemes elindulnunk.

Mivel a növények szén-dioxid-megkötésének intenzitása a növényzeti borítottságtól függ, így egyértelműen az erdők jelentik a leghatékonyabb megoldást. Magyarországon így érdemes megvizsgálni az erdős területek részarányát vagy az erdőtelepítések mértékét, de minden ilyen típusú adat esetén a cél annak meghatározása, hogy hazánk erdős területeiben mekkora CO₂-megkötő potenciál rejlik. A grafikon alapján elmondhatjuk, hogy hazánk erdői évente mintegy

5-6 millió tonna üvegházhatású gáz megkötésére képesek, míg a teljes ÜHG-kibocsátás-mutatónál (F.1.1.) láthattuk, hogy országunk emissziós értékei ennél egy nagyságrenddel nagyobbak (2015-ben 77,867 millió tonna CO₂-ekvivalens volt). Nyilvánvalóan az összes zöld növény együttes teljesítménye a mérvadó, de látható, hogy az erdővel borított területeink nagyságát érdemes lenne tovább növelni. A diagramról az is leolvasható, hogy az erdőterületeink CO₂-megkötő képessége lassú és olykor egyenetlen ütemű, de határozott növekedést mutatott az elmúlt 15 évben, míg 2016-ban nagyon jelentős, 20%-os visszaesés következett be. A jövőre vonatkozóan kiemelt feladatként kell kezelni a további csökkenés megakadályozását, illetve a növekedés visszaállítását.

A hagyományos telepítésű erdők mellett érdemes megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy bizonyos területeken kifejezetten biomassza előállításának céljából telepítsünk „energiaerdőket”. Ennek kapcsán a telepítést kellő körültekintéssel kell végezni, hiszen esetleges új fajok a hazai környezetben könnyen invazivakká válhatnak, és nemkívánatos módon átformálhatják a hazai erdős ökoszisztémák őshonos fajainak arányait.

Köztudott, hogy az ország egyes régióiban jelentősen eltér az erdőkkel való borítottság. Az adatok fényében fontos lenne tudni, hogy ez egy adott terület esetében mennyire a természeti adottságok következménye, illetve milyen mértékben okozta tudatos emberi tevékenység. Tudvalévő, hogy a rendszerváltást követő privatizáció időszakában jelentős területek kerültek magánkézbe, és sajnálatosan megszorodott az indokolatlan erdőirtások, tarvágások száma. Szerencsére ez a tendencia csak néhány évig tartott, azóta az erdős területek mérete már nagyobb, mint 1990 előtt volt.

A hazai erdők szénmegkötésének növekedése megtorpant, kiemelt feladatként kell kezelni a növekedés biztosítását.